

Onopgeloste moordzaken of 'cold cases' spreken tot de verbeelding bij het grote publiek. Televisieprogramma's over mysteries trekken vele honderdduizenden kijkers. Maar welke bijdrage leveren verhalen en uitzendingen aan het oplossen van de zaak?

Door Mick van Wely

Wachten op de gouden tip

ACHTERGROND

De gepensioneerde rechercheur die tot 's avonds laat nog oude stukken van een onopgeloste moordzaak doorbladert. De emotie in de stem van een weduwe die vertelt over haar doodgeschoten man. Of de gedachte dat er iemand vrij rondloopt met een moord op zijn geweten.

Onopgeloste moord- en doodslagzaken spreken tot de verbeelding van mensen. Het mysterie van een 'cold case' boeit.

Nagenoeg ieder politiekorps in Nederland beschikt over een speciaal team dat deze oude mysteries, meest moord- en doodslagzaken, onder de loep neemt.

Jitcia Tamminga, rechercheur bij het noordelijke cold case team, onderzoekt hoe oude, onopgeloste zaken alsnog werden opgelost. En welke rol media speelden bij het brengen van klaarheid in als kansloos beschouwde 'koude zaken'.

Ze interviewde rechercheurs uit zes korpsen in Nederland, onder wie politiemensen van het team van de noordelijke Divisie Rechercheondersteuning.

De conclusie van haar research met betrekking tot de media is weinig hoopvol, maar veelzeggend over de ingewikkeldheid van onopgeloste misdrijven: bij geen van de zaken die ze bij de korpsen onderzocht, heeft een tip van een kijker of lezer geleid tot een doorbraak.

"Terwijl bij iedere cold case zaak media worden ingezet. Uitzendingen en artikelen leveren wel erg veel informatie op. Daar zitten best interessante tips tussen. Maar van doorslaggevend karakter zijn ze niet geweest bij de teams die ik onderzocht."

Een substantieel deel van de tips waarmee

kijkers of lezers komen, komt van 'meedenkers'. Iemand meldt een in zijn ogen plausibel scenario of komt met een suggestie voor een bepaalde richting in een onderzoek. Veel informatie gaat ook over hetzelfde aspect uit een zaak. Over bijvoorbeeld een auto die gezien is op of bij een plaats delict.

Uit het onderzoek van de recherchekundige bleek wel dat media-aandacht oude getuigen soms kietelde om zich alsnog te melden bij de politie. In sommige gevallen gingen getuigen praten die zeventien of twintig jaar lang bewust hadden gezwegen.

De politie blijft desondanks toch de media betrekken bij oude, onopgeloste zware misdrijven. "Alle teams die mee hebben gewerkt aan mijn onderzoek zijn hier positief over. Media-aandacht kan nooit kwaad. En je zult maar een keer die ene tip krijgen die wél zorgt voor een doorbraak."

De journalist die heel actief is op het gebied van moord- en doodslagzaken die muurvast zitten, is misdaadverslaggever Peter R. de Vries. Niet alleen in zijn televisie-uitzendingen graaft de verslaggever in onopgeloste zaken, maar ook op zijn website krijgen oude, onopgeloste levensdelicten de nodige aandacht.

Tientallen tips krijgt De Vries na uitzendingen over cold case zaken binnen. Maar de gouden tip bleef uit.

"Natuurlijk is een cold case niet één-twee-drie door wat media-aandacht opgelost. Het gaat om zaken die vaak al tien jaar of meer onopgelost zijn, ondanks alle inspanningen van de politie. Dat betekent dus dat het om moeilijke zaken gaat, anders waren ze allang opgelost", zegt de

>> 34

WES COLD CASES

Acht zaken opgelost, nog 26 te gaan

De lijst met onopgeloste misdrijven van het noordelijke cold case team telt 26 namen. Zeven onopgeloste moord- en doodslagzaken en een verkrachtingszaak uit het Noorden werden in het afgelopen decennium alsnog opgehelderd

In de kamer waar het researcheteam aan de Groninger Schweitzerlaan huist, hangt een groot wit bord aan de muur. Op het bord prijken de namen en foto's van de 26 slachtoffers.

Het zijn niet allemaal levensdelicten die het team tracht op te lossen. Op de lijst staan ook drie ernstige zedenzaken, vijf vermisingen en een bomaanslag.

De auto van Johannes Versfeld uit 't Zandt werd in 2000 opgeblazen op de A28 bij Nunspeet. Johan 'De Viking', die vóór de aanslag was veroordeeld voor drugs-handel en wapenbezit, verloor bij de explosie een been.

De lichamen van Willeke Dost, Jolanda Meijer, Ineke Fleurke, Ilham Benchelch en Marian Kusters zijn nooit gevonden. De recherche gaat bij deze vermisingen uit van een misdrijf.

Ten slotte zijn er nog drie zedenzaken. Twee bejaarde vrouwen in Oosterwolde werden verkracht. Bij de derde vrouw bleef het bij een poging. De recherche gaat ervan uit dat in ieder geval voor de twee zaken in Oosterwolde dezelfde dader verantwoordelijk is.

Successen zijn er ook. Acht oude, onopgeloste misdrijven uit het Noorden wist de politie sinds 2000 op te lossen. In het jaar waarin Groningen als eerste een cold case team opzette, werd de Groninger Henkie S. opgepakt voor de moord op Anne Ruijter de Wildt. De studente was in 1997 vermoord.

Een jaar later kon de recherche de namen van de Groningse prostituees Annelies Reinders en Michelle Fatol doorstrepen op de lijst met onopgeloste zaken. Dat ge-

>> 34